

‘Η Δνίς Μαύτα ότως, άλλοτε είπαμε, έχει συμπαθητικότητα και όραία φωνή και όσοι έτυχε να ξέρουν τó κομμάτι που τραγουδεί καταλαβαίνουν με πόσο οσοτή αντίληψι τó ζημιηνεύει.

Λέμε γιά όσους ξέρουν τó κομμάτι, γιατί στό ζήτημα της diction ή δνίς Μαύτα ύστερεί δυστυχώς πολύ. Σπάνια άκούει κανείς δλόκληρη φράσι καθαρά. Μόνο μερικές λέξεις που και που. ‘Αν καταγίνη ιδιαίτερα στην άσθρωςι και άποφάσιση νά τραγουδήσι και έλληνικά θά έχει άσφαλώς έπιτυχίες μεγάλης καλλιτέχνιδος.

Κατορθώνει παρά τó βασικό αυτό ελάττωμα ν’ άποδίδη τόσο καλά τις διάφορες μεταπτώσεις με μόνη τή φωνή και τή φυσιογνωμία της που είναι πράγματι πολύ άξιο-πρόσχητη. Παράδειγμα τó «Zwiesprach» (Συνομιλία) τού Reger όπου ή δνίς Μαύτα με μόνη τή φωνή της κατόρθωσε νά διασκεδάση τούς άκροατάς της. Τί θά γινότανε άν καταλαβαίναμε και τί λέει!

Πρέπει νά καταλάβουν οι τραγουδίστρες μας πώς τó τραγούδι άν υπερέχη από τάλλα όργανα αυτό τó όφειλε στό ότι συνδυάζει τήν ποιήσι με τή μουσική, τόν ήχο με τó λόγο και ότι έφ’ όσον τά λόγια δέν προφέρονται καθαρά ή τραγουδιάνται σέ άγνωστη γλώσσα δέν μπορεί νά κινήσουν τó μεγάλο ένδιαφέρον που θάπρεπε. Όλος ό κόσμος δέν ξέρει γερμανικά και γαλλικά κι άν ξέρη οι γλώσσες αυτές είναι έξνες γιά μας, έπομένως άφρηχες. Τό σύνθημά μας έμάς τών νεότερων καλλιτεχνιδών σου κι άν σπουδάσαμε στην Εύρώπη πρέπει νά είναι τó : «*Κάτω τó ξενόγλωσσο τραγούδι!*»

ΣΟΦΙΑ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ο ΦΟΡΟΣ, Η ΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ. Ξαφνικά γέμισε τó θέατρο μας από όθροδο. Γύρισε ή κ. Κοτοπούλη από τήν ‘Αμερική, έδωσε πολλές συνεντεύξεις, έπατέθηκε με πάθος άνακτίον τού ‘Εθνικού Θεάτρου, τó είπε «Μουσείο, άρτηρσοκληρωτικό, συντηρητικό», μάς βεβαίωσε πως θά ξαναγυρίσει πάλι από και που μάς ήρθε και σέ δύο μέρες μάθαμε πως θά κάνει έδω θέατρο με τήν κ. Κυβέλη και με τόν κ. Ματζι. ‘Ενθουσιάζονται πολλοί νέοι δημοσιογράφοι και, ξαφνικά και τούτη τή φορά, μαθαίνουμε ότι ελαττώνεται και ό φόρος.

Τιμή και δόξα σέ κείνους που άργαστήκανε γιά νά λιγοστάσει ό φόρος. Μά έτσι που έγινε, ύστατα από τις ενέργειες τού κ. Χάλμη και τού κ. Θεοδορίδη φαιναται πως τούς τόν χαρίζουμε τó φόρο σά γιά νά τούς ζητήσουμε συγγνώμη, που κάναμε τó ‘Εθνικό. Σάν βιαστικό προσωπικό! άλλοι τήν ξέρανε τήν ελάττωσι από καιρό και τó έγγραφο τού κ. Παπανδρέου έχει 12 τού Γενάρη. ‘Η άπαιλάγη σχετιζότανε με τήν έναρξη τού ‘Εθνικού και μάς παρουσιάζεται σάν άβάντα τού φανταστικού θιάσου Κυβέλης-Κοτοπούλη...

Περσίερτα πράγματα και σικετινά... Σάν ύποπτα και άνακατεμένα.

Πάντως ύπάρχει κάτι τι θετικό: Τό 10 ο). Τιμή και δόξα, τó ξαναλέμε, κι’ άς τó πρωτοχαρεί όποιος θέλει. Τιμή και δόξα στέν κ. Παπανδρέου.

Είναι άχαρακτήριστο τó γιατί ρίχτηκε τού ‘Εθνικού τόσο ή κ. Κοτοπούλη. ‘Έχει δικαιο: Είναι αυτή προσιμένη νά κάνει κάτι τι πού σπουδαίο; ‘Ας τó ζεταώσουμε γιατί σχετιζεται με όλα τά προβλήματα της στιγμής αυτής.

Τό ‘Εθνικό θέατρο σέ κάθε τόπο θεωρείται «συντηρητικό» στη Γαλλία π. χ. Σιστά. ‘Έτσι θεωρήθηκε και τó δικό μας, ένω, αλήθεια, ή μόνη «άρτηρσοκληρωτική» τού πράξη έως τώρα είναι ένα άρθρο φοβισμένο τού κ. Γροπάρη στην «Εργασία», γραμμένο στην καθαρόπουλα. Δέν μάς πέρτα λόγος νά κάτσουμε νά ύπερασπίσουμε τó ‘Εθνικό θέατρο. Πολλές φορές είπαμε τή γνώμη μας γι’ αυτό στά «Μ. Χ.». Όμως τά γεγονότα είναι κάπως διαφορετικά σήμερα έτσι που έγινε ό θιάσος κι’ άφου άναγνωρίσθηκε ότι ή «φυχή» του είναι ό κ. Φώτος Πολίτης. ‘Επίσης και ή άδικη, καθώς νομίζουμε, καταφορά της κ. Κοτοπούλη μάς έπιδάλη νά ξαναμιλήσουμε.

Λοκπόν τó δικό μας τó ‘Εθνικό θέατρο παρουσιάζει μιά ιδιορρυθμία. Δέν είναι συντηρητικό. Είναι ισχυρό προσιτικό. Βέβαια στις μέρες μας προσιτικό λέγεται κάτι κυρίως που βρίσκεται μέσα στά όρια της ταξικής πύλης και που άξουηρεται τó προλεταριάτο. ‘Ενας κομμουνιστής θά είχε δικαιο νά τó πει τó ‘Εθνικό «άρτηρσοκληρωτικό» και «Μου-

οισ». Η κ. Κοτοπούλη όμως έχι' γιατί κ' εκείνη ταξικά είναι αστή, έτι και τό εθνικό δηλαδή και θά μάς επιτραπεί νά πιστώσουμε ότι συμφωνεί έντελώς μέ τόν κ. Χέλημη έτι «στην Έλλάδα ό καλλιτέχνης είναι έντελώς αδύνατο νά έκδηλωθεί. Τήν φυγή του τήν σκαλεθένου όλα, τίς άνησυχίας του τίς ύποβουλώναι τό κράτος...» (Καθημερινή) άπό τήν άποψη δηλαδή τού φόρου και μόνο, γιατί κανένα Κράτος έδω, στήν Έλλάδα τού-λάχιστα, δέν έκοφα τό φταρά τών «άνησυχιών» τής κ. Κοτοπούλη, μιά φορά πού δέν τής ελπε τίποτα στή «Σκουριά». Και έσο γιά τό έτι «Ντρέπαται τών Παρθένων και τή οικία τού Αισχύλου...» άς ποιήμ μόνο έτι θυμίζουμε αυτά τά λόγια τό παλιό ρεπερτόριο κατα-νάωση μόνο γιά άντίθεση» νά πάει κιάολας καλά ό καινούργιος θίασος, ή επιχείρηση. Κι' έπειδή βέβαια δέν μάς επιτρέπεται νά δώσουμε ύστερόβουλη έννοια στό τά λόγια τής κ. Κοτοπούλη, άς θυμηθώμαι έτι κάτω άπό τό ντόρον αυτό κρύβεται ή έπιθυμία τού κ. Χέλημη νά δημιουργήσει Ταμπό. Άλλος λόγος πού τό Έθνικό είναι προοδευτικό είναι τό έτι έχει στό σπλάγχνα του τόν άνθό τού νεοελληνικού θεάτρου' έλοι οι αξιόλογοι νέοι καλλιτέχνες είναι στό προσωπικό του' ή 'Αλίκη, ή Σαγιάννου, ή Θωμαστά ή εκείνη Πόροια, ή 'Ανδρεάδη, πού ήτανε θαύμα τού Μπόρκιαν, ό Δανδραμής, ό Μουσούρης, ό Μινωτής, ό Γληνός, ό Καρόσος. Ό Βασιλάς, τό ανεξάντλητο μεγάλο ταλέντο, και ό Παρασκευάς έρίσκονται άκρι-βώς τώρα στήν πύ δημιουργική έποχή τους σχετικά μέ τούς ρόλους πού παίζουν. Το ίδιο και ό Νέζερ κ. Ροζάν. Η Άλκατος άς καλλιτέχνησα δέν είναι γιά τό «Μουσαίο». «Μουσαίο» ίσως θά είναι κανένα άλλο μελλοντικό θεάτρο, πού δέν υπάρχουν άλλοι νέοι στήν Έλλάδα γιά νά τού δώσουνε χυμούς νέους. Και τό πύ σπουδαίο τό Έθνικό έχει σκη-νοθέτη του τόν κ. Φώτο Πολίτη. Φορτικά, σωφρόστε μας, νά τό λέμα και νά τό ξανα-λέμα πός ό κ. Φώτος Πολίτης είναι ό μόνος άξιος σκηνοθέτης τού ελληνικού θεάτρου. Έχει θετική μόρφωση, βενικά συγκεκριμένα, δέν είναι άχρόος τού βιβλίου και τής μελέ-της, αισθάνεται, πειθαρχεί στόν έαυτό του. Έρωσε τήν ασύγκριτη παράσταση τού «Βασι-λικού», τής «Θυσίας», τού «Μπόρκιαν», πού θά συγκινοθεσε τό θυμά Οικονόμου, τό «Κορα-κιστικό», Μοιάζει μέ τόν πατέρα του. Και άν είναι «έδωκαλος έργον» αυτό άς τό πούν ό μαθητάς του, ό πύ ικανό κριτάς. Έχει βέβαια αντιπάθειες όμως αυτές προέρχονται άπό όλους τούς ρατέδες τής λογοτεχνίας κι' άπό τούς καμπουίνους' άλάθευτη μάλιστα άπόδειξη γιά ένα κακό ποιητή είναι τό νά μή χωνεύει τόν κ. Φώτο Πολίτη. Φυσικά ή φιλοσοφία του, έκτικός ό ιδεολογικός του είναι ανυπόφορος. Έχει όμως ένα σύστημα, δέν είναι άναρχι-κός' και ή κατάρτιση του αυτή τόν χαλυδώναι και τού έπιτρέπει νά πραγματοποιήσει κάτι ή νά πείσει ένοστά. Άλλως τώ τώρα μιλάμε γιά ικανότητες, γιά τεχνική, γιά βενω-ματα νά είναι κανείς σκηνοθέτης έός θεάτρου.

Ότες βέβαια έρασιτέχνες υπάρχουν στό έθνικό' έξόν άν έννοδη έρασιτέχνες τήν διδα-Μαρούλο και τήν θ-Ιδα Σταυρίδου ή τόν κ. Φαρμάκη. Όμως αυτό βολοδαρθήκανε οά πολ-λές χαιμιωνάτικες περιόδους. Η, άν έννοοδη τήν κ. Παζινού, άς θυμηθώμε πός ή κ. Κοτο-πούλη τήν πρωτόδγαλα, πραγματική έρασιτέχνισσα, πού τώρα είναι έπαγγελματίας (Πα-τέρας, Λεύκας, Τουρνέ στήν Άμερική). Το έθνικό θεάτρο λοιπόν μέσα στις δυνατότητες πού έπιτρέπει ό τωρινός καιρός είναι θεάτρο προοδευτικό.

Μακάρι νά κάνει και ή κ. Μαρίκα Κοτοπούλη ένα θεάτρο καινούργιο. Πολλές φορές όταν έλαίμε στήν ξενιτιά τή συλλογιζόμαστε και τό ποθούσαμε ένα τέτοιο θεάτρο μέ τή φλογερή τής τήν φυγή. Άλλά μάς ήθε άδικα έπιθετική και μάς κάνει ύποπτη τήν έπιθυμία τής. Άλλά πός θά τό κάνει έθω τό θεάτρο αυτό; Δέν έχουν ποιική ρήτρα τά σμυδάλια πού έκανε στήν Άμερική;

Διατηρούμε τό θαυμασμό μας τόν άπόλυτο στήν κ. Κοτοπούλη, στήν καλλιτεχνική τής ύπόσταση' θυμίζουμε πόσο μοντέρνα έπαίξε στους «Άποτυχημένους». Άλλά είναι θα-ατρίνα μόνο' άς μή νομίζει οάν όλους τούς συναδέλφους τής έτι φτάνει αυτή' δέν θά μπο-ρείει ποτέ στό θέασό τής νά έχει άρτιο σύνολο. Ότες ό καιρός μας τώρα είναι γιά έπαναστά-σεις. Γιατί τί ούσιαστικά περιεχόμενο θά έχει ένα θεάτρο δικό τής; Τι μπορεί νά έχει; Είναι φυσικά ύπεροχη θεατρίνα μέ όδηγητάς ήταν ό Οικονόμου και ό Χρηστομάνος, ό Δ. Κορο-μηλάς και ό κ. Γρ. Ξενόπουλος μέσα στους άντικαιμινικούς έρους πού βροθήκανε και πού μπορεί νά τους έκπάρσουν. Άς μνηθεί τή σωφροσύνη τής κ. Κυβέλης κ' άς κάνει μαζί τής ένα θεάτρο πού θά είναι άπαραίτητα παράλληλο μέ τό έθνικό στήν ιδεολογικήν άξία, πού δέν θά δικαιολογεί δηλαδή τόσο θύροβο και τόση έπιθεση. Καλό τής τέχνης. Καλό τού θεάτρου. Αυτό είναι τό καθήκον τής και άς έπιτρέψει και στους άλλους νά ζήσουν.

Άλλά έκείνο πού δέν μπορεί νά καταλάβουμε είναι γιατί άνθουσιαστήκανε κάτι δη-μοσιογράφοι μέ τήν κ. Κοτοπούλη. Μήπως γιατί θά τούς παίξει τά έργα τους; Είναι γνω-

από πώς γιά νά παιχθεί τό έργο ενός νέου, πρέπει νά έχει ό θίσαος ανάγκη ή ό θισαόςρχος φίλος μέ τόν νέν συγγραφέα. Κι' ένας θίσαος σάν τής κ. Κοτοπούλη ανάγνη βέβαια από τά έργα τών νέων δέν θά έχει και ούτε φίλος θά αισθάνεται, γιατί κι' έν τις αισθάνεται δέν θά θέλξει νά προσέξει τά έργα τους' δέν μπορεί τώρα πιά ή κ. Κοτοπούλη νά δαχτεί πόθους και καθμούς νέων είναι αδύνατο νά τους καταλάβει. Δέν είναι πιά νέα. Και ή ζωτικότητα της είναι περιωρισμένη από τή ουδερνία επίδραση του καιρο που πάραοο μέ τόν ιδεών που τήν ανάγκασε νά έχει. Μά δέν έπαιξε άλλους έργα νέων; "Έπαιξε, μάλιστα. Μά ήταν κι' έκαίνη νέα. "Όπως κι' ό Μουσούρης, ό Γληνός, ό Δανδραμής ως θισαόςρχος θά αγαπήσουν συγχρόνως τους έργα, όχι γέροο άς είναι κι' ό καλύτερος. "Η κ. Κοτοπούλη άλλους πάταξε στά ποβτρα τή "Αράκαινα" του κ. Μπόγγη. "Άς περιοριστούν οι φίλοι νέοι δημοσιογράφοι νά χειροκροτήσουν τήν κ. Κοτοπούλη ως θεατής, όταν παίζει τά έργα τών άλλων μέ τήν έκφραστική της τέχνη, τή ζωντανή, τήν άφαια. Είναι άλλως τε και τό μόνο που έχουοε τήν εύτυχία νά περιμένουοε από αυτήν. Δυό, τρεις, πέντε, δέκα ρόλοι. "Όχι μεταβολή του θεατρικού καθεστώτος. "Άς τό ξανακούοε. Όστε ό καιρός μας ούτε ή κ. Κοτοπούλη είναι γι' αυτή.

ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ. Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑΣ. Είναι άλλη-θια πολύ γνωστή πός ό κύριος μοχλός του κινηματογράφου είναι ό ρεζίστορ. Και οι ρεζίστορ τής Εθρώπης έβδν από τό ταλέντο τους έχουο ειδική μόρφωση, πλατιά γνώση και ικανότη-τα που τους έπιτρέπει νά πραγματοποιήσουν τό κάθε τι άκόμα και όταν είναι καινούργιο γι' αυτούς. Οι δικοι μας έχουο άόριστους πόθους και θετική έπιθυμία γιά κέρδος. Είναι άσως έπιταμένοι μέ τήν άμάθειά τους, δέν λείω τήν τεχνική παρά και τήν πιο άπαραίτητη, δέν αισθάνονται καθόλου τήν έλληνική ζωή που ανακαβαίνουοε τόσο καρποφόρα νά τήν κινη-ματογραφήσουν.

"Έτσι και ό "Αγαπητικός" παιχθηκε μέ άφάνταστη άγνοια τής έλληνικής ζωής. Οι πλακίτες τών χωριών στό πανηγύριο δέν στολιζόνται ποτέ μέ σημαίακια από τοιγαρόχαρτο τής παιτοθήκη, ή νύφη δέν πάει νά φέρει νερό μέ τή στάμνα, όταν οι άλλοι γίνουοεν περιμένοντας τόν παπά και τά στέφανα, οι παρθένες τής "Ελλάδας και καμιά, στοχάζομαι, παρθένα του κόμοου δέ δέχεται τόν άραστή τά μασάοχτα από τό παράθυρο μούσογγνη, δέ λένε στό γάμο τό γέρο Δήμο' στό γάμο δέν μένει άδειο τό σπίτι τής νύφης, πλημμυρίζει από τό συγγενολόγιο. "Όλες αυτές οι γκάφες γίνονται στην ταϊνία και δέν είναι βέβαια ούτε φώραις τεχνικά. "Έτσι δέν ένεται τίποτε τό έλληνικό. Βέβαια τό έργο στό θέατρο δέν είναι κι' αυτό έλληνικό, δέν έκφράζει κάτι τι ιδιαίτερο τής εποχής, που γράφτηκε. Είναι όμοιο σύμφωνο μέ τό γενικό της πνεύμα, μέ τό ρωμαντισμό και τεχνικά είναι άφογο. "Ότσορα σκηνές που στόν κινηματογράφο μένουο ξεκρέμασες στό έργο δικαιογούοηται. Στην τα-ϊνία συμτομάφανε τις σκηνές του έργου ή άπλάως κόψανε άλλες' μά έτσι εύκολα λοιπόν γίνε-ται ένα σενάριο; Μά άλλα λόγια τό σενάριο δέν άφρομώθηκε από τό συνταχτή του και χαθήθηκε τόσοε άδικαιρίες. Δέν δόθηκε ή προσοχή που χρειαζότανε. Τό έργο ένθ θά έπρεπε νά τελειώσει θριαμβευτικά, ν' ένα χορό, τελειώνει σά νά κόβεται, μέ τίτλο.

"Αλλά θά έπρεπε νά μιλήσει κανείς έπιανετικά γιά τήν φωτογράφιση του έργου. "Γιάρ-χουο φωτογραφίες εφάμιλλες μέ τις εθροπαϊκές στην προοπτική τους (αυτό έλαπτε σχεδόν πάντα από τις προηούομενες έλληνικές) και γιά τό φως του το καθαρά έλληνικό. "Γιάρ-χαν τοποτα που λαχτάριζε ή καρδιά του ανθρώπου' μόνο κάτι πεικτα δέν χρειαζότουοσαν, γιατί χαρακτηρίζουο ειδικά τήν "Αττική και τό έργο δέν παίζεται στην "Αττική. "Αλλά δυό άσωτερικά είχε ή ταϊνία και αυτά ήταν άδίκτα και ψεύτικα σάν κι' έκείνα τής άλ-λομήνητης "Μαρίας τής Πενταγυώτισσας".

"Ο συγχρονισμός κακός και ό βοςός της άρχής, ό μικρός, μιλάει χοντρα σάν γέροο. "Έλαψε ή λεπτομέρεια, ή μελέτη, ό στοχασμός, ή σοδαρότητα. Κρίμα! Γιατί ό κ. Δαδήςρας θ' άξίζε νά βρει συνεργάτες καλύτερους.

Τό μόνο που προφανώς άξίζε ήταν ή μουσική του οδοαστου Λαυράγγα. Μά γι' αυτό μιλάει σέ άλλη στήλη ό ειδικός.

Λένε πός θά δούσοο άτίλειο σχεδόν στις έλληνικές ταϊνίες. Σωστά. "Όμως δέν αρκεί-ται βοήθεια και μάλιστα από τό Κράτος σέ όσοο πλατογραφουον τήν έλληνική ζωή. Και πλατογραφία είναι όταν προυσιάζουο τίτιες ταϊνίες. Τό Κράτος άλλως τε αυτόν τόν καιρό λείπ πός θά βοηθήσει τήν "Τέχνη και τέχνη χωρίς άνταπόκριση στη ζωή και χωρίς έμπνευση και χωρίς μελέτη δέν μπορεί νά γίνει' ούτε κινηματογραφική.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ